

Raadsbrief over schriftelijke vragen

Datum 20 augustus 2026

Onderwerp Beantwoording schriftelijke vragen van CDA en D66 over ontwikkelingen
grootschalige energievoorzieningen in Zwolle

Versienummer

Portefeuillehouder Arjan Spaans

Bijlagen

Bijlage 1 –

Openbaarheid

☒ Openbaar

☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de schriftelijke vragen over ontwikkelingen grootschalige energievoorzieningen in Zwolle.

Datum 20 augustus 2026

Inleiding

De fractie van het CDA en D66 heeft op 26 juni 2026 schriftelijke vragen gesteld over de ontwikkelingen rondom de grootschalige energievoorzieningen in Zwolle. Middels deze raadsbrief geven wij antwoord op de gestelde vragen.

Vraag 1: Welke gevolgen heeft het wegvallen van Hessenpoort voor de Zwolse en regionale energieopgave?

Antwoord: Dit betreft het initiatief voor een eventuele windturbine van Waterschap Drents Overijsselse Delta op bedrijventerrein Hessenpoort. De provincie heeft sinds een paar jaar de verantwoordelijkheid voor de totstandkoming van windmolens in de provincie naar zich toe getrokken. Gemeente Zwolle en provincie hebben hier programmeringsafspraken over gemaakt. In deze programmeringsafspraken is vastgelegd hoeveel, en op welke locaties opwek van energie door wind op land mag plaatsvinden. Er is een maximum van 540 TJ in 2030 aan opwek van duurzame energie door wind op land vastgelegd. Hiervoor werken we binnen Zwolle mee aan de invulling van dit maximum in de gebieden Tolhuislanden, Haerst, en Hessenpoort. In de gebieden Tolhuislanden en Haerst wordt op het Zwolse grondgebied ondersteuning geboden aan initiatieven voor respectievelijk 3 en 2 windturbines.

Nu de initiatiefnemer bij de provincie heeft aangegeven niet meer te willen overgaan tot een vergunningsaanvraag, is als eerste de provincie aan zet. Regionaal zijn er in deze provincie meerdere windontwikkelingen die niet doorgaan. Het is de verwachting dat de provincie met opvattingen zal komen, en opnieuw met gemeenten in gesprek zal treden voor invulling van deze (rest)opgave.

Zwolle heeft zelf de ambitie om in 2030 1.750 TJ van de energie die in Zwolle wordt verbruikt duurzaam op te wekken, en om in 2050 volledig energieneutraal te zijn. In 2023 werd 659 TJ duurzaam opgewekt met elektriciteit. Het wegvallen van Hessenpoort heeft weliswaar als gevolg dat deze doelstelling verder buiten bereik ligt, maar een factor zoals netcongestie heeft ook een grote invloed op het behalen van de ambitie.

Vraag 2: Welke lessen trekt het college uit het afvallen van Hessenpoort als windlocatie?

Antwoord: In de praktijk blijkt het lastiger te zijn dan verwacht om zonder inperking genoeg ruimte te vinden op bedrijventerreinen voor een moderne windturbine. Deze lessen hebben we ook regionaal en provinciaal met elkaar te delen.

Vraag 3: Welke financiële risico's loopt Zwolle bij deelname aan windpark Tolhuislanden?

Antwoord: Tot nu toe bent u als raad meegenomen in het gehele traject inzake de ondersteuning en financiering aan windpark Tolhuislanden. Dit project gaat nu een volgende fase in. We verwachten na de zomer u mee te kunnen in de besluitvorming over mogelijk deelname. Financiële risico's vormen een onderdeel van deze besluitvorming.

Vraag 4: Erkent het college dat de maatschappelijke acceptatie van een eventuele SMR minstens zo bepalend is als de technische haalbaarheid? Zo ja, hoe wil het college ervoor zorgen dat eventuele toekomstige besluitvorming plaatsvindt met voldoende ruimte voor participatie, informatievoorziening en het meewegen van zorgen van inwoners?

Antwoord: Het college erkent dat maatschappelijke acceptatie van een eventuele SMR minstens zo bepalend is als de technische haalbaarheid. Tegelijkertijd constateren wij dat de provincie Overijssel het bevoegd gezag is voor de planologische afweging en eventuele inpassing van SMR's. Voor SMR's

Datum 20 augustus 2026

groter dan 500 MWe is het Rijk bevoegd gezag. De recente verkenning van de provincie betreft nadrukkelijk een eerste technische analyse en nog geen beleidskeuze of locatiebesluit. Als het tot vervolgstappen komt, geldt dat provincie en Rijk gehouden zijn aan wettelijke eisen rond participatie, informatievoorziening en inspraak. Het college vindt dat deze niet alleen formeel, maar ook zichtbaar en inhoudelijk zorgvuldig moeten worden ingevuld, met daadwerkelijke ruimte voor zorgen en opvattingen van inwoners.

De gemeente Zwolle zal hierin niet afwachten, maar actief blijven aandringen op tijdige en transparante participatieprocessen. Daarbij zullen we ons inzetten voor goede informatievoorziening richting inwoners en de belangen en zorgen van Zwollenaren nadrukkelijk inbrengen. Het college blijft de raad hierover informeren en zal zich bij eventuele vervolgstappen stevig positioneren op het punt van maatschappelijke inbedding en zorgvuldige besluitvorming.

Vraag 5: Hoe waarborgen wij als gemeente de veiligheid van onze inwoners bij mogelijke SMR-ontwikkelingen in de regio, gezien wij zelf geen vestigingslocatie zijn maar wel effecten kunnen ondervinden van calamiteiten?

Antwoord: Veiligheid is een cruciale randvoorwaarde bij eventuele SMR-ontwikkelingen, ook wanneer deze buiten de gemeentegrenzen plaatsvinden maar wel effecten kunnen hebben voor Zwolle. Borging van veiligheid vindt plaats door in locatieonderzoeken en milieueffectrapportages van meet af aan de veiligheidsrisico's, scenario's en mogelijke effecten op de omgeving integraal te onderzoeken. Deze beoordeling is nadrukkelijk grensoverschrijdend van aard en beperkt zich niet tot binnen de gemeentegrenzen.

Zoals hiervoor aangegeven ligt de regie voor deze procedures bij Rijk of provincie als bevoegd gezag. Daarbij geldt dat gemeenten, waaronder Zwolle, structureel worden betrokken bij onderzoeken en besluitvorming, in het bijzonder wanneer ontwikkelingen het Zwolse grondgebied en de directe omgeving raken. Het college ziet voor zichzelf daarbij een duidelijke rol:

- actief deelnemen aan (veiligheids-)onderzoeken en planprocedures;
- inbrengen en bewaken van de belangen en veiligheid van Zwolse inwoners;
- blijvend aandringen op transparante en zorgvuldige beoordeling van risico's, inclusief heldere communicatie daarover.

Daarbij geldt, in lijn met de beantwoording van de vorige vraag, dat veiligheid en maatschappelijke acceptatie nauw samenhangen. Het college zal zich daarom ook op dit punt stevig positioneren richting provincie of Rijk en de raad hierover blijven informeren.

Vraag 6: Welke mogelijkheden zijn er om de gemeentelijke processen rondom de inpassing van LS-stations en MS-stations te versnellen?

Antwoord: De meeste doorlooptijd binnen de gemeente ten aanzien van de inpassing van deze stations ligt bij het zoeken van locaties, gevolgd door het grondverkoopproces en het vergunning traject. Door tijdig met Enexis samen te werken kunnen we al vroeg in het traject starten met dit proces.

Echter, de grootste bepalende factor voor versnellen zijn voornamelijk niet de gemeentelijke processen of de gemeentelijke capaciteit, maar de beschikbaarheid van (uitvoerings)capaciteit bij Enexis en haar aannemers. Als gemeente kunnen we willen inzetten op versnelling, maar dat levert niet veel op zolang de realisatie de bepalende factor is.

Datum 20 augustus 2026

Ondertussen zijn we op basis van ervaringen continue zoekende hoe we ons interne proces t.a.v. locatiebepaling kunnen verbeteren. Het grondverkoopproces is bijvoorbeeld geoptimaliseerd en het vergunningenproces hebben we tegen het licht gehouden.

Vraag 7: Welke woningbouw- en economische ontwikkelingen zijn afhankelijk van de netverzwaring?

Antwoord: In principe zijn alle nieuwbouw projecten, zowel woningbouw als economische ontwikkelingen, afhankelijk van netverzwaring. In het geval van sloop en dan nieuwbouw kan het zijn dat er een bestaande aansluiting is die (deels) kan worden gebruikt voor de locatieontwikkeling.

Vraag 8: Hoe wordt straks gemeten of de batterij op Hessenpoort daadwerkelijk leidt tot meer aansluitmogelijkheden voor Zwolse bedrijven en maatschappelijke voorzieningen? En welke concrete prestatieafspraken maakt het college hierover met de initiatiefnemer?

Antwoord: Enerzijds zijn er initiatieven die kunnen worden aangesloten op de batterij. Deze initiatieven krijgen daarmee een nieuwe aansluitmogelijkheid buiten het netwerk van Enexis om vanwege de netcongestie. Afspraken over het inzetten van een deel van de systeembatterij voor lokale afnemers of invoeders worden vastgelegd in de overeenkomst die tussen gemeente en ontwikkelaar wordt opgesteld. De ontwikkelaar is hierna verantwoordelijk dit decentrale netwerk te realiseren.

Voor meer informatie verwijzen we u graag naar de aan uw raad opgestelde raadsbrieven van 29 juni 2026, inzake het batterij-initiatief Hessenpoort en de antwoorden op het schriftelijk overleg met betrekking tot het batterij-initiatief Hessenpoort.

Openbaarheid

Deze raadsbrief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer